

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης : 163/2017

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(ΤΜΗΜΑ Β')

Συνεδρίαση της 26^{ης} Ιουνίου 2017

Σύνθεση :

Πρόεδρος: Αλέξανδρος Καραγιάννης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ..

Μέλη: Νικόλαος Μουδάτσος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., Στέφανος Δέτσης, Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη, Διονύσιος Χειμώνας, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Σπυριδούλα Ραυτοπούλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ..

Αριθμ. Ερωτήματος: Το με αριθμ. πρωτ. Δ.ΕΙΣΠΡ. Ε 1055661ΕΞ 2017/6-4-2017 έγγραφο της Διεύθυνσης Εισπράξεων/Ε' Τμήματος της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης της ΑΑΔΕ.

Ερώτημα: «1. Ασκή κάποια επίδραση η κατάθεση αίτησης από τον οφειλέτη για υπαγωγή στον ν. 3869/2010, κατ' άρθρο 4 αυτού, στις κατασχέσεις εις χείρας τρίτου κατ' άρθρο 30 επ. του Κ.Ε.Δ.Ε., που έχουν ήδη νομίμως επιβληθεί από το Δημόσιο σε βάρος του οφειλέτη κατά το χρόνο κατάθεσης της αίτησης, και συγκεκριμένα στην απόδοση των κατασχεθέντων στο Δημόσιο, λαμβανομένης υπ' όψιν της σχετικής διάταξης της παραγράφου 5 του άρθρου 4 του ν. 3869/2010 περί «απαγόρευσης λήψης καταδιωκτικών μέτρων κατά του οφειλέτη και μεταβολή της πραγματικής και νομικής κατάστασης της περιουσίας του» ; Αν ναι, ποια;

2. Ασκή κάποια επίδραση στις ανωτέρω νομίμως επιβληθείσες κατασχέσεις εις χείρας τρίτου η έκδοση προσωρινής διαταγής κατ' άρθρο 5 του ν. 3869/2010, με περιεχόμενο την προβλεπόμενη στην παράγραφο 2 αυτού «αναστολή των καταδιωκτικών μέτρων κατά του οφειλέτη και τη διατήρηση της πραγματικής και νομικής κατάστασης της περιουσίας του», εμπίπτει δηλαδή η απόδοση προσών από

ήδη επιβληθείσες κατασχέσεις στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω όρων της διάταξης; Αν ναι, πως επιδρά;

3. Ειδικότερα, σε περίπτωση θετικής απάντησης στην προηγούμενη ερώτηση:

α) Καθίσταται η τράπεζα (τρίτος) μεσεγγυούχος των κατασχεθέντων και, αν ναι, πως καθορίζεται η τύχη των κατασχεθέντων μετά τη λήξη της προσωρινής διαταγής και την έκδοση οριστικής απόφασης (θετικής ή απορριπτικής) κατ' άρθρα 8 και 9 του ν. 3869/2010;

β) Υφίσταται νόμιμο έρεισμα για την άρση των κατασχέσεων, και αν ναι, από πότε δημιουργείται υποχρέωση άρσης αυτών και ποια είναι η τύχη των κατασχέσεων μετά τη λήξη της προσωρινής διαταγής και την έκδοση οριστικής απόφασης (θετικής ή απορριπτικής) κατ' άρθρα 8 και 9 του ν. 3869/2010;».

Εισηγήτρια: Σπυριδούλα Ραυτοπούλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ..

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Β' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ιστορικό

Από το έγγραφο της ερωτώσης υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό, με βάση το οποίο, λαμβανομένης υπόψη και της με αριθμ. 341/2014 γνωμοδότησης της Ολομέλειας του ΝΣΚ, υποβλήθηκαν τα εξεταζόμενα ερωτήματα:

1. Την 9-9-2016 επιδόθηκαν ηλεκτρονικά από τη Δ.Ο.Υ. Κοζάνης σε πέντε πιστωτικά ιδρύματα, και συγκεκριμένα στις Τράπεζες Αττικής, Άλφα, Εθνική, Eurobank και Πειραιώς, κατασχετήρια εις χείρας τρίτου σε βάρος του οφειλέτη Κ.Ι. για οφειλές αυτού που έχουν βεβαιωθεί στην ανωτέρω Δ.Ο.Υ. με τα τριπλότυπα βεβαίωσης υπ' αριθ. 60041/20-1-2014 (με υπόλοιπο βασικής οφειλής 10.322,79 €), 82110/14-7-2014 (ποσού βασικής οφειλής 26.724,21 €) και 82099/13-7-2016 (ποσού βασικής οφειλής 490,79 €) και προέρχονται από χρεωστικές δηλώσεις Φ.Π.Α. οικονομικού έτους 2013 και φόρο εισοδήματος & ειδική εισφορά ν. 3986/2011 οικονομικών ετών 2014 και 2016, αντίστοιχα. Για τις ανωτέρω κατασχέσεις υποβλήθηκαν εμπρόθεσμα από τα πιστωτικά ιδρύματα-τρίτους θετικές δηλώσεις.

2. Την 24-11-2016 ο οφειλέτης και η σύζυγος αυτού κατέθεσαν στο Ειρηνοδικείο Κοζάνης αίτηση (υπ' αριθ. κατάθεσης 106/24-11-2016) υπαγωγής των οφειλών του πρώτου με Α.Τ.Β. 60041/20-1-2014 και 82110/14-7-2014 στις διατάξεις του ν. 3869/2010 περί «Ρύθμισης των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών

προσώπων», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, δυνάμει της μεταβατικής διάταξης της παραγράφου 3 του άρθρου 2 της υποπαραγράφου Α4 Μέρους Β' του ν. 4336/2015 («αίτηση συμπλήρωσης οφειλών»), σε συνέχεια και συμπλήρωση της υπ' αριθ. κατάθεσης 53/2014 αρχικής αίτησης που είχαν ασκήσει οι αιτούντες ενώπιον του ίδιου ως άνω δικαστηρίου για υπαγωγή στον ν. 3869/2010 οφειλών τους έναντι τρίτων πιστωτών. Οι ανωτέρω αιτήσεις (αίτηση συμπλήρωσης οφειλών και αρχική αίτηση) επιδόθηκαν στη Δ.Ο.Υ Κοζάνης στις 28-11-2016 σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 5 του ν. 3869/2016. Δικάσιμος για τη συζήτηση της αρχικής αίτησης έχει οριστεί η 15-9-2021, οπότε θα συνεκδικαστεί και η αίτηση συμπλήρωσης οφειλών.

3. Στην ως άνω υπ' αριθ. κατάθεσης 106/2016 αίτηση περιλαμβάνεται επικουρικό (σε περίπτωση μη επίτευξης προδικαστικού συμβιβασμού) αίτημα χορήγησης προσωρινής διαταγής, με το οποίο - μεταξύ άλλων - ζητείται «.....να εκδοθεί προσωρινή διαταγή.....δυνάμει της οποίας να ανασταλεί κάθε ατομικό καταδιωκτικό μέτρο εναντίον μας, υπό τον όρο διατήρησης της πραγματικής και νομικής κατάστασης της περιουσίας μας και ειδικότερα να διαταχθεί η άρση της κατάσχεσης εις χείρας τρίτου, στην οποία προέβη η καθ' ης Δ.Ο.Υ. Κοζάνης κατά των ανωτέρω αναφερομένων λογαριασμών μας και την απαγόρευση κάθε μελλοντικού καταδιωκτικού μέτρου εις βάρος της ακίνητης και κινητής περιουσίας μας και ειδικότερα κατά των αναφερομένων στην παρούσα τραπεζικών λογαριασμών μας και για κάθε ποσό που θα κατατεθεί σ' αυτούς ανεξαρτήτως ύψους μισθοδοσίας ή παροχής υπηρεσιών.....».

4. Ακολουθως, την 23-12-2016 η Ειρηνοδίκης Κοζάνης εξέδωσε την υπ' αριθ. 288/23-12-2016 προσωρινή διαταγή - η οποία κοινοποιήθηκε στη Δ.Ο.Υ. Κοζάνης στις 3-1-2017- και με την οποία ενέταξε στην κατάσταση πιστωτών του πρώτου αιτούντος (ήτοι του οφειλέτη Κ.Ι.) τις με Α.Τ.Β. 60041/20-1-2014 και 82110/14-7-2014 οφειλές, διέταξε -μεταξύ άλλων - την «αναστολή των καταδιωκτικών μέτρων κατά του αιτούντος και τη διατήρηση της πραγματικής και νομικής κατάστασης των περιουσιακών στοιχείων του μέχρι τη συζήτηση της αίτησης και υπό τον όρο αυτής», μεταρρύθμισε την από 6-5-2014 προσωρινή διαταγή, που είχε εκδοθεί επί της αρχικής αιτήσεως ως προς το ύψος των δόσεων που υποχρεούται να καταβάλλει ο πρώτος αιτών-οφειλέτης στους πιστωτές του συμμέτρως από 1-1-2017, (μη εισέτι καταβληθέντος ποσού δόσης προς την Δ.Ο.Υ Κοζάνης, κατά προφορική δήλωση αυτής). Επίσης με την υπ' αριθ. 288/2016 προσωρινή διαταγή ορίστηκε νέα

δικάσιμος για τη συζήτηση της προσωρινής διαταγής, προκειμένου να επαναπροσδιοριστούν οι διαταχθείσες καταβολές και να επανεξετασθεί η τυχόν μεταβολή της εισοδηματικής και περιουσιακής κατάστασης του αιτούντος, η 7-6-2017. (Την 7-6-2017 συζητήθηκε η υπόθεση, πλην όμως δεν έχει εισέτι εκδοθεί προσωρινή διαταγή).

5. Ο καθού οι κατασχέσεις οφειλέτης Κ.Ι., κατ' επίκληση της εκδοθείσας προσωρινής διαταγής, ζήτησε από τη Δ.Ο.Υ Κοζάνης, με την με αριθμ. πρωτ. 4229/24-1-2017 αίτησή του, «να αναστείλει προσωρινά τα καταδιωκτικά μέτρα εναντίον του, όπως διατάσσει η προσωρινή διαταγή, ήτοι να άρει τη δέσμευση όλων των τραπεζικών λογαριασμών του», καθώς από τη δέσμευση αυτών παρεμποδίζεται η εφαρμογή των υποχρεώσεων του από την προσωρινή διαταγή έναντι των λοιπών πιστωτών του, καθώς και να υποδείξει με ποιόν τρόπο και που θα καταβάλλει το ποσό που συμμέτρως αναλογεί στις οφειλές του σε αυτή. Η Δ.Ο.Υ. αρνήθηκε το αίτημα, δεδομένης της επιβολής των κατασχέσεων πριν από την κατάθεση της αίτησης και με το υπ' αριθμ. πρωτ. 950/9-1-2017 έγγραφό της ζήτησε την παροχή οδηγιών από αρμόδια Διεύθυνση Εισπράξεων (ερωτώσα υπηρεσία), λόγω οχλήσεων εκ μέρους του οφειλέτη.

Νομοθετικό πλαίσιο

6. Στα άρθρα 94 παρ. 4 και 95 παρ. 5 του Συντάγματος, ως ισχύει, ορίζεται ότι: «Στα πολιτικά ή διοικητικά δικαστήρια μπορεί να ανατεθεί και κάθε άλλη αρμοδιότητα διοικητικής φύσης, όπως νόμος ορίζει. Στις αρμοδιότητες αυτές περιλαμβάνεται και η λήψη μέτων για τη συμμόρφωση της διοίκησης με τις δικαστικές αποφάσεις. Οι δικαστικές αποφάσεις εκτελούνται αναγκαστικά και κατά του Δημοσίου... ..»(94 παρ. 4). Επίσης ότι: «Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. ...» (95 παρ. 5).

7. Συναφώς προς τα ανωτέρω, στο άρθρο 1 του ν. 3068/2002 (Α'274) ορίζεται ότι: «Το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων. Δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή είναι εκτελεστές κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις και τους όρους που κάθε απόφαση τάσσει».

8. Στις διατάξεις των άρθρων 1, 4 και 5 του ν. 3869/2010 (Α' 130/ 3-8-2010), ως ισχύουν¹, ορίζονται τα εξής:

- Στο άρθρο 1, με τίτλο Πεδίο εφαρμογής:

«1. Φυσικά πρόσωπα που στερούνται πτωχευτικής ικανότητας υπό την έννοια του άρθρου 2 του ν. 3588/2007 και έχουν περιέλθει, χωρίς δόλο, σε μόνιμη και γενική αδυναμία πληρωμής ληξιπρόθεσμων χρηματικών οφειλών τους, δικαιούνται να υποβάλουν στο αρμόδιο δικαστήριο αίτηση για την ρύθμιση των οφειλών τους κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Απαίτηση πιστωτή, η οποία δεν έχει συμπεριληφθεί στην αίτηση δεν επηρεάζεται από τη διαδικασία διευθέτησης των οφειλών του αιτούντος κατά τον παρόντα νόμο.

2. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου εμπίπτει το σύνολο των οφειλών των προσώπων της παραγράφου 1 προς τους ιδιώτες. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου περιλαμβάνονται επίσης: α) οι βεβαιωμένες οφειλές στην Φορολογική Διοίκηση σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.), τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.) και τον Τελωνειακό Κώδικα, όπως έχουν διαμορφωθεί με βάση τις προσαυξήσεις και τους τόκους εκπρόθεσμης καταβολής που τις επιβαρύνουν, β) ... 3. 4.».

- Στο άρθρο 4, με τίτλο Κατάθεση αίτησης και εγγράφων:

«1. Για την έναρξη της διαδικασίας, ο οφειλέτης καταθέτει αίτηση στο γραμματέα του αρμόδιου δικαστηρίου, συνοδευόμενη από τα έγγραφα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, 3. ... 4.

5. Με την ολοκλήρωση της κατάθεσης της αίτησης προσδιορίζεται επίσης η ημέρα επικύρωσης, κατά την οποία είτε επικυρώνεται ο ενδεχόμενος προδικαστικός συμβιβασμός από τον Ειρηνοδίκη είτε συζητείται ενδεχόμενο αίτημα για την έκδοση

¹ -Σημειώνεται, ότι το άρθρο 1, και οι ανωτέρω παράγραφοι 5 του άρθρου 4, καθώς και 2 και 3 του άρθρου 5, ισχύουν ως άνω, μετά την αντικατάστασή τους με τις διατάξεις της υποπαρ.Α.4 του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94/14-8-2015) και καταλαμβάνουν, σύμφωνα με τη παρ.5 του άρθρου 2 της ως άνω υποπαρ. Α.4 του νόμου αυτού, τις αιτήσεις που υποβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος του, δηλαδή μετά από την υπογραφή από τα συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης της παρ. Β' του άρθρου 3 του Ν. 4336/2015, ήτοι μετά την 19-8-2015. Η δε παρ. 4 ισχύει, ως άνω, μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 14 παρ.3 και 11 του ν. 4346/2015 (Α' 152), από 1-1-2016, σύμφωνα με τη παρ.11 του αυτού άρθρου.

- Επίσης στη παρ.3 του άρθρου 2 της υποπαρ.Α.4 του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 ορίζεται ότι: «3. Οφειλέτες που έχουν ήδη υποβάλει αιτήσεις υπαγωγής στις διατάξεις της παρούσας υποπαραγράφου Α.4, οι υποθέσεις των οποίων δεν έχουν συζητηθεί ή για τις οποίες δεν έχει επέλθει συμβιβασμός με τους πιστωτές τους, δύνανται να επανυποβάλλουν αιτήσεις προκειμένου να υπαχθούν στις διατάξεις του ν. 3869/2010, όπως αυτές ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με το άρθρο 1 του παρόντος νόμου». Στην αυτή διάταξη προβλέπεται η έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας Ναυτιλίας και Τουρισμού και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, για την ρύθμιση σχετικών με την αίτηση αυτή θεμάτων.

προσωρινής διαταγής και τη λήψη προληπτικών μέτρων κατ' εφαρμογή του άρθρου 781 του ΚΠολΔ.

Μέχρι την ημέρα της επικύρωσης ή της συζήτησης της αναστολής ή της συζήτησης της αιτήσεως του άρθρου 5α απαγορεύεται η λήψη καταδιωκτικών μέτρων κατά του οφειλέτη όσον αφορά τις απαιτήσεις των πιστωτών που έχουν περιληφθεί στην αίτηση του και η μεταβολή της πραγματικής και νομικής κατάστασης της περιουσίας του.

6. Από την ολοκλήρωση της κατάθεσης της αίτησης και εφεξής: α) ο οφειλέτης υποχρεούται να προβαίνει συμμετρως προς τους πιστωτές του στις μηνιαίες καταβολές που ορίζονται στο εδάφιο γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, β) ...και γ) ...».

- Στο άρθρο 5, με τίτλο Προδικασία :

« 1. Ο οφειλέτης πρέπει εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κατάθεση να επιδώσει την αίτηση στους πιστωτές και τους εγγυητές. Εντός μηνός από την επίδοση οι πιστωτές οφείλουν να καταθέσουν στο φάκελο τις απόψεις τους για το σχέδιο ρύθμισης των οφειλών του αιτούντος.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 5α του παρόντος νόμου αν δεν επέλθει συμβιβασμός και επικύρωση ο ειρηνοδίκης αποφασίζει κατά την ημέρα επικύρωσης, κατόπιν αιτήματος του οφειλέτη ή ενός εκ των πιστωτών που αναφέρονται στην αίτηση ή και αυτεπαγγέλτως για κάθε ζήτημα που χρήζει προσωρινής ρυθμίσεως σύμφωνα με τα άρθρα 745, 751 και 781 ΚΠολΔ, και ιδίως για την αναστολή των καταδιωκτικών μέτρων κατά του οφειλέτη, τη διατήρηση της πραγματικής και νομικής κατάστασης της περιουσίας του και το ύψος των μηνιαίων δόσεων που ο οφειλέτης υποχρεούται να καταβάλλει προς τους πιστωτές που έχουν συμπεριληφθεί στην αίτηση. Για τη χορήγηση της ανωτέρω προσωρινής διαταγής, ο ειρηνοδίκης πιθανολογεί μεταξύ άλλων: α) – δ) ... Η χρονική ισχύς της ανωτέρω προσωρινής διαταγής δεν μπορεί να υπερβαίνει σε διάρκεια τους έξι (6) μήνες, συνυπολογιζόμενης και της περιόδου αναστολής άσκησης καταδιωκτικών μέτρων, αρχομένης από την ολοκλήρωση της κατάθεσης της αίτησης Η προσωρινή διαταγή ανακαλείται ή μεταρρυθμίζεται κατά το άρθρο 781 ΚΠολΔ.».

3. Το ποσό των μηνιαίων δόσεων που διατάσσονται με την προσωρινή διαταγή της παραγράφου 2 καταβάλλεται συμμετρως προς τους πιστωτές. ... Ο καθορισμός του ποσού των τελευταίων ενήμερων μηνιαίων καταβολών πρέπει να εξασφαλίζει τη

δυνατότητα κάλυψης ευλόγων δαπανών διαβίωσης του ιδίου και των προστατευόμενων μελών της οικογένειάς του,

4. Σε περίπτωση που ο οφειλέτης καθυστερεί την καταβολή των δόσεων που ορίζονται από τον ειρηνοδίκη, σύμφωνα με την παράγραφο 2, ... ο ειρηνοδίκης ή το κατά περίπτωση αρμόδιο δικαστήριο διατάσσει την ανάκληση της προσωρινής διαταγής με την οποία ορίστηκε η καταβολή των δόσεων ή την ανάκληση κάθε άλλου προληπτικού ή ανασταλτικού μέτρου. Η αίτηση του πιστωτή για την ανάκληση κατατίθεται το αργότερο εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη δημιουργία του λόγου ανάκλησης.»

9. Στις διατάξεις των άρθρων 30, 30Α, 30Β, 31 και 32 του ν.δ. 356/1974 Κ.Ε.Δ.Ε., ως ισχύουν, ορίζονται τα εξής :

- Στο **άρθρο 30**, με τίτλο Κατάσχεσις εις χείρας τρίτων:

«1. ... 2. ... 3. Από της ημέρας κοινοποιήσεως του κατασχετηρίου εις τον τρίτον δεν δύναται ούτος να αποδώση προς τον οφειλέτην του Δημοσίου τα κατατεθέντα χρήματα ή πράγματα ουδέ δύναται να συμψηφίση προς ανταπαιτήσεις του μεταγενεστέρας της κατασχέσεως, της κατασχέσεως επιφερούσης τα αποτελέσματα αυτοδικαίως χωρούσης αναγκαστικά εκχωρήσεως.

4. Η κατάσχεση μπορεί να περιοριστεί σε μικρότερο ποσό ή ποσοστό, μετά από αιτιολογημένη απόφαση εκείνου που την επέβαλε.».

- Στο **άρθρο 30Β**:

«1. Προκειμένου ειδικά για κατασχέσεις απαιτήσεων στα χέρια πιστωτικών ιδρυμάτων, οι κοινοποιήσεις τόσο του κατασχετηρίου όσο και της δήλωσης του άρθρου 32 με το πιο πάνω παραστατικό, ενεργούνται μέσω μοναδικών διαμετακομιστικών κόμβων ηλεκτρονικής διασύνδεσης και επικοινωνίας

Η κοινοποίηση του κατασχετηρίου θεωρείται ότι συντελέστηκε κατά την ημερομηνία και ώρα αποστολής της ηλεκτρονικής βεβαίωσης παραλαβής του από το πιστωτικό ίδρυμα, μέσω του διαμετακομιστικού κόμβου που δηλώθηκε από αυτό. Η επίδοση της δήλωσης του άρθρου 32 θεωρείται ότι συντελέστηκε κατά την ημερομηνία και ώρα αποστολής της ηλεκτρονικής βεβαίωσης παραλαβής της, μέσω του διαμετακομιστικού κόμβου που δηλώθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο. ...

2. Τα κατασχεθέντα ποσά αποδίδονται είτε στο λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος είτε στην υπηρεσία που επέβαλε την κατάσχεση υποχρεωτικά εντός δέκα (10) ημερών από την υποβολή της δήλωσης

του πιστωτικού ιδρύματος, σύμφωνα με διαδικασία που ορίζεται στην απόφαση της προηγούμενης παραγράφου. 3. ... 4. ... ».

- Στο **άρθρο 31**, με τίτλο Ακατάσχετα εις χείρας τρίτων :

« 1. Εξαιρούνται της κατασχέσεως εις χείρας τρίτων : α) ...

«ε)² Οι απαιτήσεις από μισθούς, συντάξεις και κάθε είδους ασφαλιστικά βοηθήματα που καταβάλλονται περιοδικά, εφόσον το ποσό αυτών μηνιαίως είναι μικρότερο από χίλια (1.000) ευρώ, στις περιπτώσεις δε που υπερβαίνει το ποσό αυτό επιτρέπεται η κατάσχεση για τα χρέη προς το Δημόσιο επί του 1/2του υπερβάλλοντος ποσού των χιλίων (1.000) ευρώ και μέχρι του ποσού των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ, καθώς και επί του συνόλου του υπερβάλλοντος ποσού των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ». στ) ... ζ)

2.Καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα σε ατομικό ή κοινό λογαριασμό είναι ακατάσχετες μέχρι του ποσού των χιλίων διακοσίων πενήντα (1.250) ευρώ μηνιαίως για κάθε φυσικό πρόσωπο και σε ένα μόνο πιστωτικό ίδρυμα.

Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου απαιτείται γνωστοποίηση από το φυσικό πρόσωπο ενός μοναδικού λογαριασμού Εφόσον υπάρχει λογαριασμός περιοδικής πίστωσης μισθών, συντάξεων και ασφαλιστικών βοηθημάτων, γνωστοποιείται, αποκλειστικά και μόνο, ο λογαριασμός αυτός. Κάθε άλλη διάταξη, που ρυθμίζει αντίθετα προς τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, δεν εφαρμόζεται στις κατασχέσεις που επιβάλλονται στα χέρια πιστωτικών ιδρυμάτων κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.».

Στο **άρθρο 32**, με τίτλο Δήλωση τρίτου:

«1. Εάν ο τρίτος ουδέν οφείλει ή δεν οφείλει όλα τα αναφερόμενα εις το κατασχετήριο έγγραφο του Δημοσίου Ταμείου χρήματα ως και άλλα πράγματα ή δεν υποχρεούται εις την άμεσον απόδοσιν αυτών, ένεκα των υφισταμένων μεταξύ αυτού και του οφειλέτου συμφωνιών ή εξ άλλου νομίμου λόγου, ο τρίτος οφείλει να δηλώση τούτο εντός οκτώ ημερών από της επιδόσεως του κατασχετηρίου.

² Η περίπτωση ε' αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.8 της υποπαρ. Δ.1 του άρθρου 2 Ν.4336/2015, στην οποία ορίστηκε επίσης ότι η διάταξη αυτή εφαρμόζεται στις κατασχέσεις που επιβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος του, ανεξαρτήτως του χρόνου γένεσης των απαιτήσεων του Δημοσίου, σύμφωνα δε με το άρθρο 4 του αυτού νόμου, οι ανωτέρω διατάξεις ισχύουν από **19-8-2015** (ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης του άρθρου 3 του νόμου αυτού).

Ειδικά για κατασχέσεις απαιτήσεων στα χέρια πιστωτικών ιδρυμάτων η δήλωση του προηγούμενου εδαφίου γίνεται εντός οκτώ εργασίμων ημερών από την επίδοση του κατασχετηρίου. ... ».

(Οι εκτιθέμενες στις παραγράφους 6 και 7 της παρούσας διατάξεις είναι οι ισχύουσες βάσει των δεδομένων του παρόντος ερωτήματος).

10. Στο άρθρο 89 του Κ.Ε.Δ.Ε. ορίζεται ότι «*Αι διατάξεις του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας εφαρμόζονται εφόσον δεν αντίκεινται εις τας διατάξεις του παρόντος Ν. Διατάγματος τηρουμένης πάντοτε της διατάξεως του παρόντος Ν. Διατάγματος διά πάσαν παράβασιν.*» και στο **άρθρο 984 παρ. 3 του Κ.Πολ.Δ.** ότι «*1. ...2. ... 3. Αφότου του κοινοποιηθεί η κατάσχεση, ο τρίτος γίνεται μεσεγγυούχος. 4. ... 5. Οι διατάξεις του άρθρου 956 παρ. 4 έως 6 εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις του άρθρου αυτού.*».

Ερμηνεία των διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις του **ν. 3869/2010**, προκύπτουν τα εξής:

11. Οι διατάξεις του **ν.4336/2015**, επομένως και η δυνατότητα υπαγωγής των οφειλών που είναι βεβαιωμένες στη Φορολογική Διοίκηση στο πεδίο εφαρμογής του **ν.3869/2010**, ισχύουν για αιτήσεις που υποβάλλονται στο Ειρηνοδικείο μετά την έναρξη ισχύος του **ν.4336/2015**, δηλαδή από **19.8.2015**, κατά την **παρ. 5 άρθρου 2** υποπαρ. **A.4** Μέρους **Β' ν.4336/2015**. Παρέχεται όμως από τον νόμο η δυνατότητα και σε οφειλέτες που έχουν ήδη υποβάλει κατά την ανωτέρω ημερομηνία αιτήσεις υπαγωγής στον **ν.3869/2010**, εφόσον οι αιτήσεις τους δεν έχουν συζητηθεί ή δεν έχει επέλθει συμβιβασμός, να «επανυποβάλλουν αιτήσεις», προκειμένου να υπαχθούν στις διατάξεις του **ν.3869/2010**, όπως τροποποιήθηκαν με τον **ν.4336/2015**, εντάσσοντας στις αιτήσεις τους και τις οφειλές τους προς φορείς του δημόσιου τομέα, όπως οι βεβαιωμένες στη Φορολογική Διοίκηση οφειλές (κατά τη **παρ. 3 άρθρου 2** υποπαρ. **A.4** Μέρους **Β' ν.4336/2015** και **ΚΥΑ 8986/2015 - ΦΕΚ Β' 2208**, όπου η νέα αίτηση αναφέρεται ως «*αίτηση συμπλήρωσης οφειλών*»).

12. Από την ολοκλήρωση της κατάθεσης της αίτησης του οφειλέτη στο αρμόδιο ειρηνοδικείο μέχρι την ημέρα επικύρωσης του προδικαστικού συμβιβασμού, κατά την οποία, είτε θα συζητηθεί τυχόν αίτημα για έκδοση προσωρινής διαταγής, είτε θα επικυρωθεί τυχόν επιτευχθείς συμβιβασμός μεταξύ του αιτούντος οφειλέτη και των πιστωτών αυτού, απαγορεύεται, βάσει των διατάξεων της **παρ. 5 του άρθρ. 4 του ν. 3869/2010**, η λήψη καταδικαστικών μέτρων κατά του αιτούντος για απαιτήσεις πιστωτών, οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στην αίτησή του, και η μεταβολή της

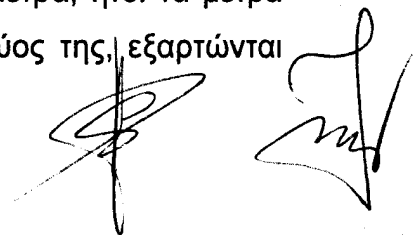
πραγματικής και νομικής κατάστασης της περιουσίας του αιτούντος. Η άσκηση της κυρίας αίτησης υπαγωγής στο ν. 3869/2010 επιφέρει αυτοδίκαιη αναστολή, των ατομικών διώξεων εναντίον του οφειλέτη κατά τη διάρκεια της οποίας (αυτοδίκαιης αναστολής) απαγορεύεται, πλην των άλλων, και κάθε διενέργεια πράξεως της εκτελεστικής διαδικασίας, όπως η κατάσχεση και ο σε υλοποίηση κατάσχεσης πλειστηριασμός ακινήτου. Δηλαδή, υπό την ισχύ του ν. 4336/2015, ο οφειλέτης απολαμβάνει την *ex lege* αυτοδίκαιη αναστολή των εναντίον του καταδιωκτικών μέτρων, χωρίς να μπορεί να διεξαχθεί σε βάρος του επισπευδόμενος πλειστηριασμός, καθώς αυτός σε περίπτωση διενέργειάς του πάσχει κατ' άρθρ. 175 Α.Κ. απόλυτη ακυρότητα (Ειρ. Λαμ. 300/2016, «Εφαρμογή του ν. 3869/2010 για τα Υπερχρεωμένα Φυσικά Πρόσωπα», Ι. Βενιέρης- Θ. Κατσάς, 3^η έκδοση, σελ. 289 επ.³). Στην απαγόρευση εμπίπτουν όλα τα μέτρα αναγκαστικής είσπραξης (κατάσχεση κινητών ή ακινήτων, κατάσχεση απαιτήσεων εις χείρας τρίτου, έκδοση προγράμματος πλειστηριασμού κ.λπ.). Σε περίπτωση που η Φορολογική Διοίκηση έχει λάβει μέτρα σε βάρος του οφειλέτη κατά το χρονικό διάστημα από την ολοκλήρωση κατάθεσης της αίτησης έως την επίδοση αυτής, δηλαδή κατά το χρονικό διάστημα που δεν είχε λάβει ακόμα γνώση της απαγόρευσης, οφείλει να τα άρει οίκοθεν, ως μη νομίμως ληφθέντα μέτρα διοικητικής εκτέλεσης, και τούτο ανεξάρτητα από το αν η απαγορευτική διάταξη θεσπίζει ακυρωσία ή ακυρότητα, υπό την εκδοχή δε της ακυρωσίας δεν αποκλείεται η αποζημιωτική αξίωση κατά του Δημοσίου (πρβλ ΑΠ 819/2013). Η απαγόρευση ισχύει μέχρι την ημέρα επικύρωσης προδικαστικού συμβιβασμού ή της συζήτησης για έκδοση προσωρινής διαταγής κατά το άρθρο 5 του νόμου.

13. Η δυνατότητα του οφειλέτη να προβάλλει τον ισχυρισμό της αυτοδίκαιης αναστολής, όπως και όλα τα δικαιώματα, τίθεται υπό την αξιολόγηση της αρχής της καλής πίστης κατά το άρθρο 281 Α.Κ. Υπό το πρίσμα αυτής, αντιμετωπίζονται, ως καταχρηστικές, και δεν λαμβάνονται υπόψη οι αιτήσεις που κατατίθενται από πρόσωπα που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του ν. 3869/2010 και αποσκοπούν αποκλειστικά στην παρακώλυση αναγκαστικών εκτελέσεων. (Βλ. «Εφαρμ.ν. 3869/2010 για τα Υπερχρ. Φυσ. Πρόσωπα», ανωτ. σελ.292,294).

³ Κατ' άλλη άποψη, όμως, ακυρότητα κατά την έννοια των διατάξεων του ουσιαστικού δικαίου (174, 180 ΑΚ) δεν νοείται για τις διαδικαστικές πράξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης, διότι στο πεδίο αυτές δεν αναγνωρίζεται αυτοδίκαιη ακυρότητα των διαδικαστικών πράξεων και, επομένως, οι πράξεις αυτές υπόκεινται μόνο σε δικαστική ακύρωση με το προσήκον ένδικο βοήθημα της ανακοπής (πρβλ ΑΠ 819/2013 και ΝΣΚ 114/2014).

Από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης ο οφειλέτης υποχρεούται να προβαίνει στις μηνιαίες καταβολές, που ορίζονται στο άρθρο 5 παρ. 3, το οποίο διέπει τις αιτήσεις μετά τις 19-8-2015 (ν.4336/2015). Ουσιαστικά πρόκειται για αντιστάθμισμα του ανασταλτικού αποτελέσματος από την κατάθεση της αίτησης. (Βλ.«Εφαρμ. ν. 3869/2010 για τα Υπερχρ. Φυσ. Πρόσωπα», ανωτ. σελ. 292).Για τις μετά το ν. 4336/2015 αιτήσεις, το ύψος των καταβολών συναρτάται με όσα αναφέρει το άρθρο 5 παρ. 3, περί ύψους ευλόγων δαπανών διαβίωσης. (Περαιτέρω, για τις καταβολές προβλέπεται στο άρθρ. 8 παρ. 2 του ν.3869/2010, οι διατάξεις του οποίου ισχύουν αναλογικώς και για το άρθρο 5 παρ.3). Αν και στη θεωρία ερίζεται το ζήτημα, ως προς το χρονικό σημείο έναρξης της αναστολής του άρθρου 4 παρ. 5 του ν. 3869/2010, ήτοι εάν αυτή ισχύει από την ολοκλήρωση της κατάθεσης, ή από την υποβολή της αίτησης (παραλαβή και πρωτοκόλληση της αίτησης, χωρίς ολοκλήρωση του ελέγχου κατάθεσης), κατ' ορθότερη άποψη, η αναστολή επέρχεται στη δεύτερη περίπτωση. (Βλ. «Εφαρμ. ν. 3869/2010 για τα Υπερχρ. Φυσ. Πρόσωπα», ανωτ. σελ. 294, με επιχειρήματα υπέρ της δεύτερης άποψης).

14. Ακολούθως, από την εξέλιξη της διαδικασίας εξαρτάται η δυνατότητα λήψης μέτρων για την είσπραξη των οφειλών του αιτούντος και η έκταση αυτής. Η σημαντικότερη συνέπεια της αποτυχίας της απόπειρας προδικαστικού συμβιβασμού είναι η εφαρμογή της παρ.2 του άρθρου 5 του ν. 3869/2010. Στην περίπτωση αυτή ο Ειρηνοδίκης, κατά την ημέρα επικύρωσης του προδικαστικού συμβιβασμού, αποφασίζει, κατόπιν αιτήματος του οφειλέτη ή πιστωτή ή και αυτεπαγγέλτως για κάθε ζήτημα που χρήζει προσωρινής ρύθμισης. Τέτοια είναι ιδίως η αναστολή των καταδιωκτικών μέτρων κατά του οφειλέτη, η διατήρηση της πραγματικής και νομικής κατάστασης της περιουσίας του και το ύψος των μηνιαίων δόσεων που ο οφειλέτης υποχρεούται να καταβάλλει προς τους πιστωτές που έχουν συμπεριληφθεί στην αίτηση. (Βλ. «Εφαρμ. ν. 3869/2010 για τα Υπερχρ. Φυσ. Πρόσωπα», ανωτ. σελ. 372 επ., «Υπερχρεωμένοι Οφειλέτες: Από τις οφειλές προς τις Τράπεζες στις οφειλές προς το Δημόσιο» Επιστημ. Επιμέλεια Ευγ. Τζαννίτη, 2016 σελ. 87 επ.). Οι προϋποθέσεις έκδοσης προσωρινής διαταγής είναι ο κίνδυνος ανεπανόρθωτης βλάβης για το προστατευόμενο ιδιωτικό δικαίωμα της υπαγωγής στο ν. 3869/2010, στην εξασφάλιση του οποίου αποβλέπει η προσωρινή διαταγή, και η επείγουσα περίπτωση (άρθρ. 5 παρ. α ν. 3869/2010, 781 Α.Κ.). Τα αναγκαστικά μέτρα, των οποίων διατάσσεται η αναστολή, καθώς και τα διασφαλιστικά μέτρα, ήτοι τα μέτρα που καταλαμβάνει η προσωρινή διαταγή κατά τη διάρκεια ισχύος της, εξαρτώνται

από το περιεχόμενο αυτής. Σκοπός των μέτρων αυτών είναι η προστασία της περιουσίας του οφειλέτη μέχρι την οριστική απόφαση του Δικαστηρίου, δηλ. η διατήρηση της πραγματικής και νομικής κατάστασης της περιουσίας του. Η διαταγή διατήρησης της πραγματικής και νομικής κατάστασης της περιουσίας του οφειλέτη, εκτός από την αναστολή ή απαγόρευση ατομικών διώξεων, επιβάλλει και την απαγόρευση διάθεσης περιουσιακών στοιχείων από τον οφειλέτη. Στα πλαίσια του ν. 3869/2010, η προσωρινή διαταγή καταλαμβάνει την αναστολή ατομικών διώξεων τόσο πριν όσο και μετά την έναρξη αναγκαστικής εκτέλεσης. Συνεπώς, η έκδοση προσωρινής διαταγής κατ' άρθρ. 5 παρ. 2, που θα διατάσσει την διατήρηση της πραγματικής και νομικής κατάστασης της περιουσίας του οφειλέτη, δεν εξαρτάται και δεν επηρεάζεται από την ύπαρξη ή μη αναγκαστικής εκτέλεσης (Βλ. «Εφαρμ. ν. 3869/2010 για τα Υπερχρ. Φυσ. Πρόσωπα», ανωτ. σελ.376 επ.).

15. Σημειώνεται, ότι δημοσιεύονται δικαστικές αποφάσεις, με τις οποίες η διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 εδ. β του ν. 3869/2010, ως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με την παρ. 1 του άρθρου 1 της υποπαρ.Α.4 του άρθρου 2 του ν.4336/2015, κρίνεται ότι αντίκειται στο άρθρο 4 παρ. 5 του ισχύοντος Συντάγματος. Τούτο διότι, με την διάταξη αυτή εντάχθηκαν στο ν. 3869/2010 και οι βεβαιωμένες οφειλές προς τη Φορολογική Διοίκηση, με τις τυχόν προσαυξήσεις και πρόστιμα που τις επιβαρύνουν, όπως αυτές προσδιορίστηκαν αντικειμενικά με βάση το εισόδημά τους. Με την ένταξη αυτή παρέχεται η δυνατότητα σε μία κατηγορία φορολογουμένων πολιτών και ειδικότερα σε εκείνους των οποίων οι οφειλές από φορολογία εισοδήματος συντρέχουν με οφειλές προς ιδιώτες πιστωτές, να ζητήσουν και να επιτύχουν ακόμη και την πλήρη διαγραφή των οφειλομένων (ενδεικτ. Ειρ.Αθ. 1966/2017).

16. Κατά τις προαναφερόμενες διατάξεις της **παραγράφου 3 του άρθρου 30 του Κ.Ε.Δ.Ε.**, η κατάσχεση εις χείρας τρίτου ολοκληρώνεται με την κοινοποίηση του κατασχετηρίου στον τρίτο, από της οποίας επέρχεται αναγκαστική εκχώρηση της κατασχεθείσας απαίτησης, δηλαδή η απαίτηση μεταβιβάζεται αυτοδίκαια εκ του νόμου από τον μέχρι τότε δικαιούχο της - καθ' ου η εκτέλεση στον κατασχόντα δανειστή. Το Δημόσιο καθίσταται εκδοχέας της απαίτησης αυτής, ο δε τρίτος λογίζεται ως οφειλέτης το Δημοσίου, υπό την αναβλητική αίρεση της θετικής δήλωσης του τρίτου. Συνεπώς, οι έννομες συνέπειες της κατάσχεσης, δηλαδή η απαγόρευση καταβολής του κατασχεμένου αντικειμένου από τον τρίτο στο δανειστή αυτού και καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη του Δημοσίου, καθώς και η απαγόρευση

συμφηφισμού απαιτήσεων του τρίτου προς ανταπαιτήσεις του οφειλέτη του Δημοσίου, αν αυτές προέκυψαν μετά την κοινοποίηση του κατασχετηρίου, παράγονται αυτοδικαίως (Α. Γέροντα-Α. Ψάλτη, Ερμηνεία ΚΕΔΕ, Γ΄ έκδοση, 2016, σελ. 418, Α.Π. 114/1990, ΕΕΝ 1990, σελ.664). Η δε κατασχεθείσα εις χείρας τρίτου απαίτηση, ακριβώς λόγω της επελθούσας αναγκαστικής εκ του νόμου εκχώρησης, αποχωρίζεται πλέον από την περιουσία του οφειλέτη (Α.Π. 1540/2000, επί σχετ. διατάξεων ΚΠολΔ και ΠτΚ). Εφόσον, δε, η αναγκαστική εκχώρηση επέρχεται από και με την κοινοποίηση του κατασχετηρίου στον τρίτο, έπεται ότι αποκλείεται και η δυνατότητα μεταγενεστέρων κατασχέσεων από άλλους ιδιώτες δανειστές, αφού η κατασχεθείσα απαίτηση μεταβιβάζεται στο κατασχόν Δημόσιο (ΝΣΚ 514/1993).

17. Γίνεται δεκτό, ότι αντικείμενο της κατάσχεσης εις χείρας τρίτου μπορεί να είναι και χρηματική απαίτηση μέλλουσα του καθού η εκτέλεση έναντι του τρίτου, η οποία τελεί υπό αίρεση, όρο ή προθεσμία, ακόμη και αν δεν έχουν συμπληρωθεί κατά το χρόνο της κατάσχεσης οι προϋποθέσεις γένεσής της, μόνον όμως εφόσον κατά το χρόνο της κατάσχεσης υφίσταται η βασική έννομη σχέση, η οποία αποτελεί την παραγωγική αιτία της κατασχόμενης απαίτησης. Συνεπώς επί μελλοντικής απαίτησης αρκεί ο τρίτος με τη δήλωσή του να αποδέχεται την ύπαρξη της στηρίζουσας το κατασχετήριο ως άνω βασικής έννομης σχέσης, η οποία θα του προσδώσει την ιδιότητα του τρίτου-οφειλέτη του καθού, αφού η ύπαρξη της σχέσης αυτής αποτελεί προϋπόθεση για τη δυνατότητα επιβολής της κατάσχεσης. Αν η απαίτηση είναι μέλλουσα κατά την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης από το τρίτο, ο κατασχών, διά της παρόδου της, υπεισέρχεται απλώς στη θέση του καθού η κατάσχεση και καθίσταται δικαιούχος του οποιουδήποτε κατά το ουσιαστικό δίκαιο δικαιώματός του. Την πλήρη απαίτηση την αποκτά όμως από τη γένεσή της, οπότε και ο οφειλέτης-τρίτος είναι υποχρεωμένος να καταβάλει στον κατασχόντα. (ad hoc ΠΠΘεσσαλ. 10250/2003 επί σχετ. άρθρ. ΚΠολΔ, με τις εκεί παραπομπές, ΟΛΝΣΚ 341/2014). Η χρονική διάρκεια της κατάσχεσης, όταν αυτή επιβάλλεται σε μέλλουσες απαιτήσεις δεν ρυθμίζεται από τον ΚΕΔΕ (βλ. Α. Γέροντα-Α. Ψάλτη, σελ.417) και δεν φαίνεται να έχει αντιμετωπισθεί από τη νομολογία, πλην όμως, με βάση τα γενικώς ισχύοντα επί κατάσχεσης στα χέρια τρίτου πρέπει να γίνει δεκτό ότι η επιβληθείσα κατάσχεση αναπτύσσει τις έννομες συνέπειές της μέχρις ολοσχερούς εξόφλησης της απαίτησης του κατασχόντος.

18. Η διάταξη του άρθρ. 30 του ΚΕΔΕ, που προβλέπει τη κοινοποίηση του κατασχετηρίου εγγράφου στον τρίτο και όχι στον οφειλέτη, δεν αφήνει τον οφειλέτη

απροστάτευτο, ούτε κατά το στάδιο αυτό, αφού δύναται να ασκεί κατά των πράξεων της διαδικασίας της κατάσχεσης, τις οποίες εκ των υστέρων πληροφορείται, την ανακοπή που προβλέπει το άρθρο 217 του Κ.Δ.Δ. και το άρθρο 73 παρ. 3 του ΚΕΔΕ για την περίπτωση αρξαμένης εκτέλεσης. Επίσης, με το άρθρο 228 του Κ.Δ.Δ. οργανώνεται σύστημα αποτελεσματικής προσωρινής προστασίας στην κατηγορία αυτή διαφορών, αφού παρέχεται, με τις εκτεθείσες στο νόμο δυνατότητα αναστολής εκτέλεσης από το δικαστήριο των πράξεων της εν λόγω διαδικασίας. Έτσι, το όλο αυτό σύστημα διατηρεί μια δίκαιη ισορροπία ανάμεσα στην αξίωση του Δημοσίου να μπορεί να εισπράττει τα οφειλόμενα σε αυτό ποσά με αποτελεσματικό τρόπο και στην αξίωση του οφειλέτη για παροχή έγκαιρης και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, τόσο πριν, όσο και μετά την κατάσχεση των οφειλομένων εις χείρας τρίτου. ((ad hoc ΣτΕ 2080/2014, Α. Γέροντα-Α. Ψάλτη, σελ.420επ., περί ανατροπής με την απόφ. αυτή προηγούμενης νομολογίας του ΣτΕ).

19. Εξάλλου, σύμφωνα με το **άρθρο 30 Β ΚΕΔΕ**, (βλ. επίσης άρθρ.30 Α) και την κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων αυτών εκδοθείσα με αριθμ. ΠΟΛ 1257/2013 απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών (Β' 3099), ειδικά για κατασχέσεις απαιτήσεων στα χέρια πιστωτικών ιδρυμάτων, η κοινοποίηση του κατασχετηρίου θεωρείται ότι συντελέστηκε κατά την ημερομηνία και ώρα αποστολής της ηλεκτρονικής βεβαίωσης παραλαβής του από το πιστωτικό ίδρυμα, μέσω του διαμετακομιστικού κόμβου που δηλώθηκε από αυτό, ενώ η επίδοση της δήλωσης του άρθρου 32 θεωρείται ότι συντελέστηκε κατά την ημερομηνία και ώρα αποστολής της ηλεκτρονικής βεβαίωσης παραλαβής της, μέσω του διαμετακομιστικού κόμβου που δηλώθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο, τα κατασχεθέντα δε ποσά αποδίδονται στο Δημόσιο υποχρεωτικά εντός δέκα (10) ημερών από την υποβολή της δήλωσης του πιστωτικού ιδρύματος. Συνεπώς, από της κατά τα ανωτέρω συντελεσθείσας επίδοσης του κατασχετηρίου επέρχεται αναγκαστική εκχώρηση της κατασχεθείσας απαίτησης και το Δημόσιο καθίσταται δικαιούχο της απαίτησης, η δε προθεσμία απόδοσης των κατασχεθέντων στο Δημόσιο δεν τίθεται ως προϋπόθεση για την επέλευση των συνεπειών της κατάσχεσης, αλλά (τίθεται) στο πλαίσιο της μετά την επέλευση των συνεπειών αυτών υποχρέωσης του πιστωτικού ιδρύματος έναντι του Δημοσίου, ως ακρότατο χρονικό σημείο εκπλήρωσης της εν λόγω υποχρέωσης.

20. Στη συγκεκριμένη περίπτωση προκύπτει ότι ο οφειλέτης του Δημοσίου για τις απαιτήσεις του οποίου επιβλήθηκαν την 9-9-2016 (επιδόθηκαν ηλεκτρονικά τα κατασχετήρια) από τη Δ.Ο.Υ. Κοζάνης σε πέντε πιστωτικά ιδρύματα, κατασχέσεις εις

χείρας τούτων, ως τρίτων, δεν άσκησε, ως είχε νόμιμο δικαίωμα, ανακοπή προς ακύρωση των επιβληθεισών κατασχέσεων, ή αίτηση αναστολής κατ' αυτών (ΣΤΕ 2080/2014), αλλά το πρώτον, μετά την υποβολή της συμπληρωματικής αίτησης αυτού και της συζύγου του, την 24-11-2016, την οποία κατέθεσαν στο Ειρηνοδικείο Κοζάνης, με αριθμ. κατάθεσης 106/24-11-2016, για την υπαγωγή και των προς το Δημόσιο οφειλών του στο ν. 3869/2010, ζήτησε την αναστολή των εν λόγω κατασχέσεων, στα πλαίσια χορήγησης προσωρινής διαταγής.

21. Περαιτέρω προκύπτει ότι, παρότι στην ως άνω υπ' αριθ. 106/2016 αίτηση ζητείται συγκεκριμένα «να διαταχθεί η άρση της κατάσχεσης εις χείρας τρίτου, στην οποία προέβη η καθ' ης Δ.Ο.Υ. Κοζάνης κατά των ανωτέρω αναφερομένων λογαριασμών μας και η απαγόρευση κάθε μελλοντικού καταδιωκτικού μέτρου εις βάρος των αναφερομένων στην παρούσα τραπεζικών λογαριασμών μας...», η Ειρηνοδίκης Κοζάνης στην υπ' αριθ. 288/23-12-2016 προσωρινή διαταγή της διέταξε κατά τρόπο γενικό, την «αναστολή των καταδιωκτικών μέτρων κατά του αιτούντος και τη διατήρηση της πραγματικής και νομικής κατάστασης των περιουσιακών στοιχείων του μέχρι τη συζήτηση της αίτησης και υπό τον όρο αυτής». Η Ειρηνοδίκης, παρά το ανωτέρω «ειδικό» αίτημα του οφειλέτη, περιορίστηκε στη συνήθη στις εν λόγω διαταγές διατύπωση της διαταγής της (περί αναστολής), χωρίς να το λάβει υπόψη της και ως εκ τούτου στην 288/2016 προσωρινή διαταγή ουδέν αναφέρεται για άρση των επίμαχων κατασχέσεων. Ο οφειλέτης, δε, δεν υπέβαλε αίτημα ανάκλησης ή μεταρρύθμισης της επίμαχης προσωρινής διαταγής, κατά τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3869/2010, που προβλέπουν αυτή τη δυνατότητα υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 781 ΚΠολΔ.

22. Ενόψει των όσων έγιναν ανωτέρω δεκτά επί της ερμηνείας των διατάξεων και υπό το διδόμενο πραγματικό, η υποβολή της συμπληρωματικής αίτησης του οφειλέτη – καθού οι επιβληθείσες κατασχέσεις στα χέρια των πιστωτικών ιδρυμάτων, περί υπαγωγής και των προς το Δημόσιο χρεών του στο ν. 3869/2010, δεν είχε ως συνέπεια την αυτοδίκαιη αναστολή των κατασχέσεων που επιβλήθηκαν σε βάρος του στα χέρια των πιστωτικών ιδρυμάτων και τούτο διότι σε χρόνο πριν από την υποβολή της αίτησης είχε ήδη επέλθει ex lege αναγκαστική εκχώρηση των απαιτήσεων που κατασχέθηκαν στο Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο κατέστη δικαιούχο των εν λόγω κατασχεθεισών απαιτήσεων που είχαν γεννηθεί πριν από την υποβολή της αίτησης. Επίσης, και η χορηγηθείσα προσωρινή διαταγή, υπό το προεκτεθέν περιεχόμενό της (παράγραφοι 4 και 21 της παρούσας), δεν είχε ως συνέπεια την

αναστολή των αυτών κατασχέσεων, καθόσον αφορά στις κατασχεθείσες απαιτήσεις που είχαν γεννηθεί μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, διότι, υπό την αντίθετη εκδοχή, θα είχε ως συνέπεια την άρση κατασχέσεων μετά την επέλευση των εννόμων συνεπειών της, ήτοι της ex lege αναγκαστικής εκχώρησης των απαιτήσεων, που κατασχέθηκαν, στο Ελληνικό Δημόσιο, την οποία, άλλωστε, δεν διέταξε το δικαστήριο. Η υποβολή της αίτησης για υπαγωγή στο ν. 3869/2010 και η χορηγηθείσα προσωρινή διαταγή, συνεπάγονται, κατά περίπτωση, αναστολή των κατασχέσεων που επιβλήθηκαν στα χέρια των πιστωτικών ιδρυμάτων για τις μέλλουσες απαιτήσεις που ανάγονται (γεννήθηκαν) σε χρόνο μετά την υποβολή της αίτησης ή την χορήγηση της προσωρινής διαταγής, χωρίς ωστόσο το πιστωτικό ίδρυμα να πρέπει να αποδώσει τις εν λόγω απαιτήσεις στον οφειλέτη, δεδομένου ότι για τις απαιτήσεις αυτές καθίσταται οιονεί μεσεγγυούχος (πρβλ ΟΛΝΣΚ 341/2014), αλλά και λόγω του ότι με την χορηγηθείσα προσωρινή διαταγή απαγορεύθηκε και η μεταβολή της περιουσιακής κατάστασης του αιτούντος την υπαγωγή στο ν. 3869/2010 οφειλέτη.

23. Ενδεχομένως δε, εφόσον κάποιος από τους κατασχεθέντες λογαριασμούς του καθού η κατάσχεση οφειλέτη έχει γνωστοποιηθεί ως μοναδικός λογαριασμός μισθοδοσίας, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 31 του ΚΕΔΕ, για τις ακατάσχετες καταθέσεις εις χείρας πιστωτικών ιδρυμάτων, ως τρίτων.

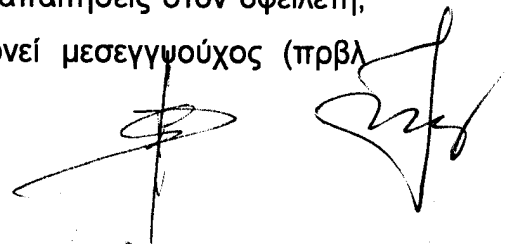
Απάντηση

Κατόπιν των ανωτέρω, επί των τεθέντων ερωτημάτων το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β') γνωμοδοτεί, ομόφωνα, κατά τα ανωτέρω αναλυτικώς αναπτυσσόμενα και εν συμπεράσματι, ως εξής:

24. Επί του πρώτου ερωτήματος: Η υποβολή αίτησης του οφειλέτη – καθού οι επιβληθείσες κατασχέσεις στα χέρια των πιστωτικών ιδρυμάτων ως τρίτων, περί υπαγωγής των προς το Δημόσιο χρεών του στο ν. 3869/2010, δεν έχει ως συνέπεια την αυτοδίκαιη αναστολή των κατασχέσεων που επιβλήθηκαν σε βάρος του στα χέρια πιστωτικών ιδρυμάτων σε χρόνο πριν από την υποβολή της αίτησης και τούτο διότι από και με την επίδοση του κατασχετηρίου επέρχεται ex lege αναγκαστική εκχώρηση των απαιτήσεων που κατασχέθηκαν στο Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο καθίσταται δικαιούχο των εν λόγω απαιτήσεων που είχαν γεννηθεί πριν από την υποβολή της αίτησης. Η λήψη καταδιωκτικών μέτρων το πρώτον μετά την υποβολή της αίτησης για υπαγωγή στο ν. 3869/2010 είναι μη νόμιμη, σε περίπτωση δε κατά την οποία η διοικητική εκτέλεση άρχισε πριν από την υποβολή της αίτησης, οι

περαιτέρω πράξεις της διαδικασίας της εκτέλεσης καταλαμβάνονται από την αυτοδίκαιη αναστολή συνεπεία υποβολής της αίτησης, υπό την έννοια ότι η περαιτέρω διαδικασία της εκτέλεσης ηρεμεί. Παρεπτομένως, η υποβολή της αίτησης για υπαγωγή στο ν. 3869/2010 συνεπάγεται αναστολή των κατασχέσεων που επιβλήθηκαν στα χέρια των πιστωτικών ιδρυμάτων για τις μέλλουσες απαιτήσεις που ανάγονται (γεννήθηκαν) σε χρόνο μετά την υποβολή της αίτησης, χωρίς ωστόσο το πιστωτικό ίδρυμα να πρέπει να αποδώσει τις εν λόγω απαιτήσεις στον οφειλέτη, δεδομένου ότι για τις απαιτήσεις αυτές καθίσταται οιονεί μεσεγγυούχος (πρβλ ΟΛΝΣΚ 341/2014).

25. Επί του δευτέρου ερωτήματος: Η κατ' άρθρο 5 παρ. 2 του ν. 3869/2010 χορηγηθείσα προσωρινή διαταγή, με γενικό περιεχόμενο την αναστολή των καταδικαστικών μέτρων κατά του οφειλέτη και τη διατήρηση της πραγματικής και νομικής κατάστασης της περιουσίας του, δηλαδή χωρίς να περιληφθεί στην προσωρινή διαταγή ρητή διάταξη περί άρσεως και των ήδη επιβληθεισών κατασχέσεων, δεν έχει ως συνέπεια την αναστολή των κατασχέσεων που επιβλήθηκαν σε βάρος του στα χέρια πιστωτικών ιδρυμάτων σε χρόνο πριν από την υποβολή της αίτησης υπαγωγής και καθόσον αφορά στις κατασχεθείσες απαιτήσεις που είχαν γεννηθεί μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, διότι υπό την αντίθετη εκδοχή θα επρόκειτο περί άρσεως κατασχέσεων μετά την επέλευση των εννόμων συνεπειών της, ήτοι της ex lege αναγκαστικής εκχώρησης των απαιτήσεων που κατασχέθηκαν στο Ελληνικό Δημόσιο. Επομένως, περίπτωση άρσεως των κατασχέσεων συντρέχει μόνον εφόσον το δικαστήριο περιέλαβε στην προσωρινή διαταγή σχετική διάταξη και ενόσω κατά νόμο αυτή ισχύει. Η λήψη καταδικαστικών μέτρων το πρώτον μετά την χορηγηθείσα προσωρινή διαταγή και κατά παράβαση των διατάξεών της είναι μη νόμιμη, σε περίπτωση δε κατά την οποία η διοικητική εκτέλεση άρχισε νομίμως πριν από την χορηγηθείσα προσωρινή διαταγή, οι περαιτέρω πράξεις της διαδικασίας της εκτέλεσης καταλαμβάνονται από την αναστολή που χορηγήθηκε με την προσωρινή διαταγή, υπό την έννοια ότι η περαιτέρω διαδικασία της εκτέλεσης ηρεμεί. Παρεπτομένως, η χορηγηθείσα προσωρινή διαταγή, συνεπάγεται αναστολή των κατασχέσεων που επιβλήθηκαν στα χέρια των πιστωτικών ιδρυμάτων για τις μέλλουσες απαιτήσεις που ανάγονται (γεννήθηκαν) σε χρόνο μετά την χορήγηση της προσωρινής διαταγής, χωρίς ωστόσο το πιστωτικό ίδρυμα να πρέπει να αποδώσει τις εν λόγω απαιτήσεις στον οφειλέτη, δεδομένου ότι για τις απαιτήσεις αυτές καθίσταται οιονεί μεσεγγυούχος (πρβλ

ΟΛΝΣΚ 341/2014), αλλά και λόγω του ότι με την χορηγηθείσα προσωρινή διαταγή απαγορεύθηκε και η μεταβολή της περιουσιακής κατάστασης του αιτούντος την υπαγωγή στο ν. 3869/2010 οφειλέτη.

26. Επί του τρίτου ερωτήματος: Ως προς το πρώτο σκέλος του υπό στοιχεία 3α υποερωτήματος, ισχύει η απάντηση που δίδεται επί του πρώτου και δευτέρου ερωτήματος. Ως προς το πρώτο σκέλος του υπό στοιχεία 3β υποερωτήματος, περίπτωση άρσεως των επιβληθεισών κατασχέσεων συντρέχει εάν και εφόσον αυτές επιβλήθηκαν μη νομίμως, συμφώνως προς τα προεκτεθέντα. Τα άλλα σκέλη των αυτών υποερωτημάτων δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο γνωμοδότησης, διότι είναι υποθετικά, συναρτώμενα προς το συγκεκριμένο περιεχόμενο των εκδοθησομένων αποφάσεων, το οποίο δεν μπορεί να προδικασθεί. Σε περίπτωση, πάντως, που η απόφαση είναι απορριπτική στο σύνολό της για το Δημόσιο οι επιβληθείσες κατασχέσεις αναπτύσσουν και πάλι την ενέργειά τους.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Αθήνα, 30-6-2017
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.